

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 244/05-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2006 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť Ing. J. N., mal. T. N. a mal. B. N., všetci bytom T., právne zastúpených advokátkou Mgr. Z. N., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 p o r u š i l právo Ing. J. N., mal. T. N. a mal. B. N., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Ing. J. N., mal. T. N. a mal. B. N. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie každej v sume po 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý im vyplatiť do rúk Ing. J. N., bytom T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. J. N., mal. T. N. a mal. B. N. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 19 020 Sk (slovom devätnásťtisícdvadsať slovenských korún), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť na účet advokátky Mgr. Z. N., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 9. novembra 2005 č. k. I. ÚS 244/05-15 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť Ing. J. N. (ďalej aj „s'ťažovateľka“), mal. T. N. a mal. B. N. (ďalej aj „maloleté s'ťažovateľky“ alebo spoločne „s'ťažovateľky“), všetci trvale bytom T., prechodne všetci bytom vo Švédsku, právne zastúpených advokátkou Mgr. Z. N., B., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že: „Dňa 6. 9. 1999 bol na Okresný súd Trnava (porušovateľ) v právnej veci navrhovateľa: Ing. J. N., trvale bytom T., proti odporkyni: Ing. J. N., trvale bytom T., podaný návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom T. N., (...) a B. N., (...) na čas po rozvode. Konaniu bola pridelená sp. zn. 11 C 203/99.

Listom zo dňa 25. 3. 2005 podala sťažovateľka v prvom rade prostredníctvom svojej právnej zástupkyne do rúk predsedu Okresného súdu v Trnave sťažnosť na prieťahy v konaní. Sťažnosť odôvodnila skutočnosťou, že konanie prebieha už od roku 1999, rozhodnutie vo veci samej bolo prvostupňovým súdom vydané po viac než štyroch rokoch a od júna 2004, kedy bolo sťažovateľke v prvom rade doručené rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa v časti úpravy práv a povinností k maloletým deťom a v časti úpravy styku zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, neobdržala žiadne informácie o postupe v konaní vo veci samej. Od uvedeného dátumu nebolo vo veci samej ani nariadené žiadne pojednávanie. (...)

Napriek usmerneniu odvolacieho súdu vykonať vo veci samej širšie dokazovanie okrem iného aj výsluchom maloletých detí, prvostupňový súd po dobu viac než jedného roka vo veci samej žiadne pojednávanie nenariadil.

Porušovateľ vo svojom vybavení sťažnosti uviedol, že sťažnosť nepovažuje za dôvodnú, nakoľko súd vo veci riadne koná. Poukázal pri tom na skutočnosť, že sťažovateľka v prvom rade podala dňa 7. 10. 2004 návrh na zrušenie predbežného opatrenia zákazu vycestovať zo dňa 14. 11. 2000, ktorý súd zamietol a následne dňa 23. 11. 2004 podala sťažovateľka v prvom rade proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie, dôsledkom čoho bolo, že spis bol postúpený na odvolací súd. V súvislosti s uvedeným si dovoľujeme poukázať na skutočnosť, že spisový materiál súvisiaci s predbežným opatrením zákazu vycestovať je spojený so spisovým materiálom konania vo veci samej len v dôsledku zlej organizácie práce na súde. Nakoľko konanie vo veci samej je konaním o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, sme toho názoru, že návrh na vydanie predbežného opatrenia mal byť vyčlenený na samostatné konanie a teda mala mu byť pridelená aj samostatná spisová značka oddelenia Nc - starostlivosti súdu vo veciach maloletých. V prípade ak by súd postupoval v uvedenej otázke správne, nebolo by rozhodnutie vo veci samej oddaľované konaniami o vydanie predbežného opatrenia.

Pre úplnosť taktiež uvádzame, že vo veci bolo dňa 14. 11. 2000 vydané predbežné opatrenie, ktorým súd zakázal sťažovateľke v prvom rade ako matke maloletých detí vycestovať s maloletou T., (...) a maloletou B., (...) do zahraničia a to až do právoplatného skončenia sporu. Uvedené rozhodnutie aj napriek návrhu na jeho zrušenie, ktorý bol podaný sťažovateľkou v prvom rade dňa 5. 10. 2004 platí aj naďalej, t. j. už po dobu štyri a pol roka. (...)

Sťažovateľky, vzhľadom na skutočnosti uvedené v bode I., sa domnievajú, že vyššie uvedeným konaním porušovateľa bolo porušené ich základné ľudské právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd publikovaného v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb. na spravodlivé súdne konanie, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Sťažovateľky sa domnievajú, že konaním porušovateľa bolo porušené vyššie uvedené právo porušením povinnosti porušovateľa prejednať vec v primeranej lehote, keďže konanie vo veci samej prebieha už od 6. 9. 1999 a existujú jednoznačne preukázateľné skutočnosti, ktoré umožňujú vyvodit' záver, že právo sťažovateľiek bolo a ešte aj v súčasnosti je porušované.

Súčasne bolo a je porušované základné ľudské právo sťažovateľiek (...) podľa ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (...).

Sťažovateľky sú (...) toho názoru, že uvedeným postupom a najmä svojou nečinnosťou súd nie len že spôsobil prietahy v konaní, ale sústavne porušuje aj právo maloletých detí, t. j. sťažovateľiek v druhom a treťom rade byť vypočuté v súdnom konaní, právo, aby ich názorom bola venovaná patričná pozornosť a porušuje právo maloletých detí opustiť ktorúkoľvek krajinu aj svoju vlastnú za účelom udržiavania osobných kontaktov s rodičom, ktorý sa zdržiava v inom štáte. (...) porušovanie práva sťažovateľiek zo strany porušovateľa naďalej trvá.

Sťažovateľky sa domáhajú aj finančného zadosťučinenia podľa ust. § 50 ods. 3 zákona o Ústavnom súde SR, vzhľadom na okolnosti prípadu. Pritom ide o tak závažnú vec, že rozhodovanie súdu ako aj rýchlosť rozhodovania vo veci môže mať za následok vážne dopady na život sťažovateľiek.“

1. 2. Sťažovateľky vzhľadom na vyššie uvedené navrhujú, aby ústavný súd vydal nasledujúce rozhodnutie:

„1. Okresný súd v Trnave porušil v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 základné právo Ing. J. N. (...), aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd.

2. Okresný súd v Trnave porušil v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 základné právo T. N. (...), aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd.

3. Okresný súd v Trnave porušil v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 základné právo B. N. (...), aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd.

4. Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu v Trnave, aby konal vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C 203/99 bez zbytočných prieťahov.

5. Ing. J. N. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk (...), ktoré je jej povinný Okresný súd v Trnave vyplatiť do 2 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti nálezu.

6. T. N. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk (...), ktoré je jej povinný Okresný súd v Trnave vyplatiť do 2 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti nálezu.

7. B. N. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk (...), ktoré je jej povinný Okresný súd v Trnave vyplatiť do 2 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti nálezu.

8. Okresný súd v Trnave je povinný uhradiť sťažovateľkám trovy súdneho konania a na účet právneho zástupcu sťažovateľiek trovy právneho zastúpenia do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jej predsedníčkou JUDr. H. G., listom z 19. decembra 2005

sp. zn. Spr 1668/05 a právna zástupkyňa sťažovateliek stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 9. januára 2006.

2. 1. Predsedníčka okresného súdu okrem prehľadu procesných úkonov v napadnutom konaní uviedla, že:

„(...) Vzhľadom na jednotlivé úkony sudcu vo veci JUDr. L. B. ml., sudca vo veci koná priebežne. Pokiaľ aj vo veci vznikli nejaké prietahy, ak tieto nastali v súvislosti s vykonaným dokazovaním v predmetnej veci, okrem toho v podstatnej miere boli spôsobené aj sťažovateľkou – odporkyňou, ktorá sa viackrát nezúčastnila vytyčených pojednávanií. Účastníci konania podávali viacero návrhov na vydanie predbežného opatrenia, ako aj zrušenie predbežného opatrenia, v dôsledku toho bol spis viackrát na odvolacom súde. Do predmetnej veci bol pribratý znalec, ktorý okrem vyhotovenia znaleckého posudku bol vypočutý aj ústne do zápisnice tunajšieho súdu a znalec taktiež aj doplňal znalecký posudok. Aj tieto úkony trvali určitý čas a celkove priebeh konania vo veci, keď úkony boli realizované v primeraných lehotách, spôsobili, že vo veci sa koná viac rokov.

Pokiaľ ide o výsluch maloletých detí, tak je pravdou, že súd doposiaľ výsluch detí nerealizoval, keď pojednávanie určené na deň 21. 9. 2005, kedy matka mal. detí mala zabezpečiť ich účasť, bolo odročené z dôvodu ospravedlnenia sa právnej zástupkyne sťažovateľky, ako aj právneho zástupcu navrhovateľa. Po zrušení rozsudku odvolacím súdom súd rešpektoval právny názor odvolacieho súdu a zaviazal preto právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby zabezpečila účasť mal. detí na pojednávanie. Je na úvahe súdu, či mal. deti budú v konaní pred súdom vypočuté, nakoľko názor mal. dieťaťa súd zisťuje aj prostredníctvom jeho zástupcu – príslušného orgánu sociálno-právnej ochrany detí alebo výsluchom mal. detí, alebo iných osôb zodpovedných za výchovu mal. dieťaťa (§ 100 ods. 3 O. s. p.). Nie je teda povinnosťou súdu výsluch mal. detí vykonať. V tomto smere poukazujeme na to, že za účelom vhodnosti zverenia detí do výchovy jedného z rodičov na čas po rozvode manželstva, bol do konania pribratý znalec za účelom odborného posúdenia. (...).

Pre úplnosť uvádzam, že sudca JUDr. B. ml. má v oddelení veľké množstvo reštančných nevybavených vecí, vzhľadom na celkový počet vecí v oddelení nie je možné konať plynulejšie. Predmetnú sťažnosť považujeme za nedôvodnú.

Zároveň oznamujeme, že netrváme na tom, aby sa o prijatej sťažnosti konalo ústne pojednávanie“.

2. 2. Právna zástupkyňa sťažovateliek v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu uviedla, že:

„(...) V žiadnom prípade nemôžeme súhlasiť s tvrdením predsedníčky Okresného súdu, že zákonný sudca JUDr. L. B. ml. vo veci koná priebežne ako aj s tvrdením, že pokiaľ vo veci vznikli nejaké prietahy, boli spôsobené sťažovateľkou, ktorá sa viackrát nezúčastnila vytyčených pojednávaní. Z obsahu súdneho spisu je evidentné, že v konaní sa opakovane vyskytli prietahy vzniknuté nečinnosťou súdu. Svedčí o tom aj skutočnosť, že napriek tomu, že návrh vo veci samej bol podaný ešte 6. 9. 1999, prvé pojednávanie bolo vytyčené a uskutočnilo sa až dňa 26. 6. 2000. Bez ohľadu na ostatné zistené prietahy v konaní, za podstatnú pri tom považujeme aj samotnú dĺžku konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode. Už len zo skutočnosti, že konanie trvá viac než 6 rokov a doposiaľ nebolo právoplatne ukončené, je evidentné, že bolo porušené základné právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Veľké množstvo nevybavených vecí a celkový vysoký počet vecí v oddelení, na ktoré sa predsedníčka súdu vo svojom vyjadrení taktiež odvoláva, podľa nášho názoru nemôže byť dôvodom na ospravedlnenie porušenia základného medzinárodne garantovaného ľudského práva.

Čo sa týka výsluchu maloletých detí, aj naďalej trváme na názore vyjadrenom v podanej ústavnej sťažnosti. Podľa nášho názoru v konaní boli porušené práva maloletých detí garantované v čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, nakoľko samotné maloleté deti vyjadrili vôľu vo veci vypovedať a preto mal súd povinnosť ich vôľu rešpektovať a ich názoru v konaní venovať patričnú pozornosť.

V súlade s výzvou Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 12. 2005, ktorá nám bola doručená dňa 2. 1. 2006, Ústavnému súdu týmto oznamujeme, že na konaní verejného ústneho pojednávania netrváme a súhlasíme, aby Ústavný súd SR od jeho konania upustil.

Zároveň Ústavnému súdu oznamujeme, že trovy právneho zastúpenia si uplatňujeme a uvádzame číslo účtu právneho zástupcu sťažovateliek: (...) Zároveň zasielame vyčíslenie

trov právneho zastúpenia za spoločné úkony pri zastúpení troch osôb, v súlade s vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z. (...) Spolu: 19.020,- Sk.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný relevantný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 203/99:

Dňa 6. septembra 1999 manžel sťažovateľky Ing. J. N., bytom T. (ďalej len „navrhovateľ“) podal na okresnom súde návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým sťažovateľkám. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 11 C 203/99.

Dňa 17. septembra 1999 súd ustanovil Okresný úrad T. za kolízneho opatrovníka pre maloleté sťažovateľky.

Dňa 13. októbra 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že účastníkom bolo uložené navštíviť centrum poradensko-psychologických služieb za účelom vykonania pohovoru, súčasne sa im poskytla dvojmesačná lehota na prípadné mimosúdne „doriešenie“ predmetnej veci. Po uplynutí tejto lehoty mal navrhovateľ oznámiť súdu, či trvá na návrhu alebo ho berie späť.

Dňa 20. decembra 1999 navrhovateľ oznámil súdu, že trvá na návrhu, pretože ani po návšteve „manželskej poradne“ sa nepodarilo zmieriť sa s manželkou.

Dňa 18. februára 2000 súd vyžiadal z centra poradensko-psychologických služieb správu o výsledku pohovoru týkajúceho sa manželov N.

Dňa 3. marca 2000 centrum poradensko-psychologických služieb doručilo súdu vyjadrenie k výsledku pohovoru.

Dňa 26. júna 2000 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že kolízny opatrovník predloží súdu aktuálnu správu o pomeroch, účastníci predložia prehľady o svojich zárobkoch a do konania bude pribratý znalec z odboru detskej psychológie.

Dňa 3. júla 2000 kolízny opatrovník doručil súdu správu ohľadom maloletých detí.

Dňa 3. augusta 2000 súd ustanovil vo veci znalca z odboru detskej psychológie PhDr. I. O. Lehotu na vypracovanie posudku stanovil na dva mesiace.

Dňa 31. augusta 2000 navrhovateľ zložil preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 13. septembra 2000 navrhovateľ doručil súdu „*potvrdenie o plate*“.

Dňa 30. októbra 2000 znalec doručil súdu vypracovaný znalecký posudok a vyúčtovanie znalečného.

Dňa 8. novembra 2000 navrhovateľ doručil súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia uložením zákazu matke vycestovať s maloletými deťmi do zahraničia.

Dňa 14. novembra 2000 okresný súd uznesením č. k. 11 C 203/99-43 zakázal sťažovateľke vycestovať s maloletými deťmi do zahraničia až do právoplatného skončenia sporu vedeného pod sp. zn. 11 C 203/99. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 6. decembra 2000.

Dňa 21. decembra 2000 podala sťažovateľka návrh na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku až do doby jej návratu zo zahraničia.

Dňa 22. januára 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom sa sťažovateľka nezúčastnila. Súd na tomto pojednávaní napadnuté konanie prerušil.

Dňa 26. februára 2001 navrhovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania.

Dňa 1. marca 2001 sťažovateľka telefaxom podala návrh na vydanie predbežného opatrenia uložením zákazu otcovi maloletých detí vycestovať do zahraničia.

Dňa 26. marca 2001 bolo súdu doručené poštovou prepravou písomné vyhotovenie sťažovateľkinho návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 2. apríla 2001 sťažovateľka podala „*návrh na udelenie výnimky pre zákaz vycestovania do zahraničia*“.

Dňa 24. apríla 2001 súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 15. mája 2001 kolízny opatrovník doručil súdu svoje vyjadrenie k návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorý podala sťažovateľka.

Dňa 17. mája 2001 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 31. mája 2001 súd zamietol návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 9. júla 2001 právny zástupca sťažovateľky podal Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 31. mája 2001 o zamietnutí predbežného opatrenia.

Dňa 16. júla 2001 právny zástupca sťažovateľky doručil súdu vyjadrenie k návrhu na začatie konania a doplnenie svojho odvolania proti uzneseniu okresného súdu z 31. mája 2001.

Dňa 31. júla 2001 okresný súd uložil sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 15. augusta 2001 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 31. augusta 2001 právny zástupca navrhovateľa doručil vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 4. septembra 2001 bol spis s odvolaním navrhovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 22. januára 2001 a s odvolaním sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu z 31. mája 2001 postúpený krajskému súdu.

Dňa 31. októbra 2001 krajský súd svojím rozhodnutím zrušil uznesenia okresného súdu z 22. januára 2001 a 31. mája 2001 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 18. decembra 2001 bol spis vrátený okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 28. decembra 2001 navrhovateľ oznámil okresnému súdu, že sťažovateľka napriek zákazu vycestovala s maloletými deťmi do zahraničia.

Dňa 11. februára 2002 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila súdu „*doložení důkazov o zabezpečení riadnych podmienok pre starostlivosť o mal. deti*“.

Dňa 22. mája 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 31. júl 2002 pre neprítomnosť navrhovateľa.

Dňa 4. júna 2002 sťažovateľka doručila súdu návrh na zrušenie predbežného opatrenia zo 14. novembra 2000 navrhovateľka uznesením č. k. 11 C 203/99-43, dokladovala zaplatenie súdneho poplatku za návrh a súčasne doložila listinné dôkazy o schopnosti zabezpečiť riadne podmienky pre starostlivosť o maloleté deti.

Dňa 14. júna 2002 sťažovateľka doložila súdu žiadosť o pribratie znalca z odboru psychológie .

Dňa 23. júla 2002 súd uznesením č. k. 11 C 203/99-164 návrh sťažovateľky na zrušenie predbežného opatrenia zo 14. novembra 2000 zamietol. Otcovi maloletých detí zakázal vycestovať s nimi do zahraničia až do právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 203/99.

Dňa 31. júla 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že spis bude predložený znalcovi na doplnenie znaleckého posudku.

Dňa 14. augusta 2002 sťažovateľka doručila súdu odvolanie proti uzneseniu č. k. 11 C 203/99-164 v časti zamietnutia jej návrhu na zrušenie predbežného opatrenia zo 14. novembra 2000.

Dňa 25. septembra 2002 súd uznesením uložil sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 4. októbra 2002 navrhovateľ doručil súdu svoje vyjadrenie k odvolaniu odporkyne.

Dňa 9. októbra 2002 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 14. októbra 2002 bol spis postúpený krajskému súdu, aby rozhodol o uvedenom opravnom prostriedku sťažovateľky.

Dňa 30. októbra 2002 krajský súd svojím uznesením č. k. 9 Co 376/02-199 potvrdil uznesenie okresného súdu z 23. júla 2002 č. k. 11 C 203/99-164 v napadnutej časti.

Dňa 8. novembra 2002 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 21. januára 2003 súd požiadal znalca PhDr. I. O. o doplnenie znaleckého posudku z 20. októbra 2000.

Dňa 14. februára 2003 sťažovateľka zložila preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 20. mája 2003 znalec doručil súdu doplnený znalecký posudok a vyúčtovanie znalečného.

Dňa 30. mája 2003 navrhovateľ doručil súdu svoje vyjadrenie k doplneniu znaleckého posudku.

Dňa 5. júna 2003 kolízny opatrovník doručil súdu vyjadrenie k znaleckému posudku.

Dňa 13. augusta 2003 sa k doplnenému znaleckému posudku vyjadrila aj sťažovateľka.

Dňa 5. septembra 2003 sťažovateľka doručila súdu svoje vyjadrenie k stanovisku navrhovateľa k znaleckému posudku.

Dňa 21. októbra 2003 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila „*návrh na doplnenie dokazovania*“.

Dňa 27. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na 3. november 2003.

Dňa 29. októbra 2003 sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne faxom doručila súdu vyjadrenie maloletých detí o tom, že v budúcnosti chcú žiť s matkou.

Dňa 30. októbra 2003 právna zástupkyňa sťažovateľky osobne doručila súdu podanie sťažovateľky z 29. októbra 2003.

Dňa 3. novembra 2003 bol vo veci vyhlásený rozsudok č. k. 11 C 203/99-264, ktorým bolo manželstvo účastníkov napadnutého konania rozvedené, maloleté deti boli zverené na čas po rozvode do výchovy otca a súd upravil aj styk matky s maloletými deťmi.

Dňa 1. decembra 2003 konajúci sudca požiadal predsedníčku okresného súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia. Predsedníčka okresného súdu povolila predĺženie lehoty na vyhotovenie písomného rozsudku do 12. decembra 2003.

Dňa 8. decembra 2003 súd uznesením č. k. 11 C 203/99-262 priznal znalcovi znalečné.

Dňa 30. decembra 2003 navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 203/99-264.

Dňa 15. januára 2004 sťažovateľka podala faxom odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 19. januára 2004 bolo súdu doručené písomné vyhotovenie odvolania sťažovateľky.

Dňa 23. januára 2004 sťažovateľka doručila súdu prílohy k odvolaniu.

Dňa 10. februára 2004 navrhovateľ doručil súdu vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 4. marca 2004 bol spis postúpený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaniach v danej veci.

Dňa 20. apríla 2004 kolízny opatrovník doručil krajskému súdu svoje vyjadrenie.

Dňa 26. apríla 2004 sťažovateľka ospravedlnila svoju neúčast' na odvolacom pojednávaní nariadenom na 27. apríl 2004.

Dňa 27. apríla 2004 sa na krajskom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 30. apríla 2004 krajský súd rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 203/99-264 v napadnutej časti (navrhovateľ podal odvolanie v časti o úprave styku a sťažovateľka v časti o zverení maloletých detí do výchovy otca a určenej výške výživného) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 7. júna 2004 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 7. októbra 2004 sťažovateľka podala návrh na zrušenie predbežného opatrenia.

Dňa 19. októbra 2004 súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za uvedený návrh.

Dňa 29. októbra 2004 navrhovateľ podal vyjadrenie k návrhu na zrušenie predbežného opatrenia.

Dňa 2. novembra 2004 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za návrh na zrušenie predbežného opatrenia.

Dňa 23. novembra 2004 okresný súd zamietol návrh sťažovateľky na zrušenie predbežného opatrenia.

Dňa 16. decembra 2004 sťažovateľka podala odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu z 23. novembra 2004.

Dňa 27. decembra 2004 súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 30. decembra 2004 navrhovateľ doručil súdu vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 10. januára 2005 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 25. januára 2005 bol spis s odvolaním sťažovateľky doručený krajskému súdu.

Dňa 27. januára 2005 krajský súd vyzval kolízneho opatrovateľa, aby oznámil, s ktorým z rodičov maloleté deti žijú a ktorý z nich má maloleté deti vo svojej faktickej výchove. Rovnaké otázky adresoval krajský súd aj navrhovateľovi a sťažovateľke.

Dňa 28. januára 2005 navrhovateľ oznámil krajskému súdu, že maloleté deti žijú s matkou vo Švédsku.

Dňa 8. februára 2005 právna zástupkyňa sťažovateľky oznámila krajskému súdu, že maloleté deti toho času žijú s matkou.

Dňa 18. februára 2005 aj kolízny opatrovník oznámil krajskému súdu, že maloleté deti sa nachádzajú vo Švédsku u matky.

Dňa 25. februára 2005 krajský súd svojím uznesením č. k. 9 Co 15/05-355 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu z 23. novembra 2004, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na zrušenie predbežného opatrenia.

Dňa 24. marca 2005 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 9. septembra 2005 právny zástupca navrhovateľa ospravedlnil svoju neúčast' a požiadal súd o odročenie termínu pojednávania nariadeného na 21. september 2005, zároveň doložil do spisu prehľad o svojom zárobku.

Dňa 21. septembra 2005 bolo pojednávanie - na ktorom aj sťažovateľka faxovým podaním ospravedlnila svoju neúčast' - odročené na neurčito s tým, že spis bude zapožičaný ústavnému súdu.

Dňa 29. septembra 2005 bol predmetný spis doručený ústavnému súdu, pričom zapožičaný spis bol okresnému súdu vrátený 17. októbra 2005.

Dňa 6. decembra 2005 konajúci sudca nariadil vo veci pojednávanie na 23. január 2006.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým

deťom vedenom pod sp. zn. 11 C 203/99 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že je viazaný predmetom konania, ktorý bol vymedzený sťažnosťou a uznesením o jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I ÚS 239/04). Ako to vyplýva z citovaného petitu predmetnej ústavnej sťažnosti (pozri bod 1. 2 časti I tohto nálezu), sťažovateľky - kvalifikovane právne zastúpené - ani v jednom z jej ôsmich bodov nenapadli porušenie čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, preto sa ústavný súd touto časťou námietok sťažovateľiek uvedených vo svojom stanovisku z 9. januára 2006 (na ktoré inak reagoval vo svojom vyjadrení aj okresný súd) nemohol zaoberať (navyše, z princípu subsidiarity zakotvenej v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že o týchto námietkach sťažovateľiek v tomto štádiu konania môže rozhodovať ešte aj *iný* než ústavný súd, v danom prípade odvolací súd, ktorý je tiež povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám, a až po vyčerpaní všetkých účinných prostriedkov nápravy. Prichádza do úvahy rozhodovanie ústavného súdu).

1. Vo vzťahu k prijatej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľky namietali zbytočné prietahy (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní, ústavný súd preskúmal namietané konanie predovšetkým z hľadiska kritéria zložitosti veci, pričom konštatuje, že rozhodovanie o rozvod manželstva a t. č. o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom môže v danej veci predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci napr. s nevyhnutnosťou znaleckého dokazovania a tým, že sťažovateľky žijú v zahraničí. Doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný nemôže pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci. Treba dodať, že konanie vo veci (od podania návrhu 6. septembra 1999 až dosiaľ) trvá viac než 6 rokov, z toho na okresnom súde viac ako 5 rokov. Táto dĺžka konania - aj keď o rozvode manželstva bolo dňa 3. novembra 2003 rozhodnuté, pričom rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť 20. januára 2004 - je celkom zjavne neprimeraná.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov, treba konštatovať, že na celkovej dĺžke konania mala svoj podiel aj sťažovateľka, ktorá sa opakovane (aj keď sa ospravedlnila) nezúčastnila na pojednávaníach (napr. 27. apríla 2004, 21. mája 2005). Avšak v takej citlivej veci, akou je rozhodovanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, v danom prípade podiel sťažovateľky na vzniknutých prieťahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho trvajúce konanie okresného súdu.

Čo sa týka predkladania návrhov napr. na vydanie predbežného opatrenia, ho ústavný súd nekvalifikuje ako skutočnosť, ktorá spôsobila zbytočné prieťahy v konaní. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľke procesnými predpismi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie jej práva v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 31/01). Navyše, v danom prípade okresnému súdu nič nebránilo v tom, aby konal vo veci samej.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prieťahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania bolo rozhodovanie o rozvod manželstva a t. č. o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, t. j. vec, ktorej povaha (spor o existenciu nárokov, ktoré môžu byť zdrojom príjmov maloletých sťažovateľiek) si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

Treba uviesť, že okresný súd bol v určitých obdobiach v posudzovanej veci opakovane krátkodobo aj nečinný, a to napr. od 3. marca 2000 do 26. júna 2000 (*tri mesiace*), od 18. decembra 2001 do 22. mája 2002 (*päť mesiacov*), od 7. júna 2004 do 19. októbra 2004 (*štyri mesiace*) a od 24. marca 2005 do 21. septembra 2005 (*šesť mesiacov*) a jeho postup nevykazoval vždy znaky plynulého a efektívneho konania

(*prerušenie konania, rozhodnutie o ktorom krajský súd zrušil*), jeho úkony nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty (aj keď súd vykonal množstvo úkonov, často nie vo vzťahu k meritu veci), v ktorej sa sťažovateľky najmä ako vo veci o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom nachádzajú, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Tieto nedostatky plynulosti konania by však samy osebe nemuseli znamenať porušenie základného práva sťažovateľiek zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ale kvalitu porušenia tohto základného práva nadobudli najmä vzhľadom na ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v kontexte celkovej, viac ako 6-ročnej dĺžky konania. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny (*„sudca JUDr. B. ml. má v oddelení veľké množstvo reštančných nevybavených vecí, vzhľadom na celkový počet vecí v oddelení nie je možné konať plynulejšie“*) spôsobiť tieto prietahy, nemožno akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach opakovane vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkom súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľiek na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľkám ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľky požadovali priznať primerané finančného zadosťučinenie každej vo výške po 100 000 Sk, pričom priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili aj tým, že „ide o tak závažnú vec, že rozhodovanie súdu ako aj rýchlosť rozhodovania vo veci môže mať za následok vážne dopady na život sťažovateľiek“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľky. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľiek vrátane povahy veci (pozri bod 1 až 3 tejto časti) považuje za primerané priznať každej zo sťažovateľiek vo výške po 30 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľkám (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania spolu vo výške 19 020 Sk z dôvodu trov ich právneho zastúpenia.

Náhrada sa priznala každej sťažovateľke za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia 11. júla 2005, podanie sťažnosti 18. júla 2005 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 9. januára 2006). Za dva úkony vykonané v roku 2005 patrí odmena v sume dvakrát po 2 501 Sk, preto trovy právneho zastúpenia pre jednu sťažovateľku predstavujú sumu 5 002 Sk. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 4001,60. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (2 x 150 Sk v roku 2005) v prípade troch sťažovateľiek tvorí náhrada trov za dva úkony vykonané v roku 2005 sumu 12 904,80 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2006, patrí odmena pre jednu sťažovateľku v sume 2 730 Sk. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 2 184 Sk. Spolu s režijným paušálom k tomuto úkonu (164 Sk v roku 2006) v prípade troch sťažovateľiek tvorí náhrada trov za jeden úkon vykonaný v roku 2006 sumu 6 716 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľiek predstavujú zaokrúhlene sumu 19 621 Sk.

Vzhľadom na to, že sťažovateľky si prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uplatnili náhradu trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby a tieto trovy vyčíslili v sume 19 020 Sk, ústavný súd - keďže to nie je v rozpore s platnými súvisiacimi predpismi - im priznal náhradu trov právneho zastúpenia v požadovanej výške, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 4.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2006